

BIJLAGE 12 EVALUATIE WERKVORM RIMPELINGEN

Tool: evaluatietool om veranderingen in kaart te brengen

Tijd: 2 -3 uur (+ verwerkingstijd: 3 uur)

Deelnemers: 5-10 deelnemers

Doelgroep: bewoners of professionals

Introductie

Om de veranderingen in kaart te brengen die de aanpak teweeg hebben gebracht, kan de werkvorm 'rimpelingen' worden gebruikt tijdens een focus groep discussie. De methode kan worden gebruikt om de veranderingen op verschillende niveaus in kaart te brengen. Er wordt door middel van deze methode gekeken naar de directe veranderingen, de veranderingen op middellange termijn en de structurele veranderingen. Deze methode is gebaseerd op de methode van het buurtbaanbureau (Jansen, 2021) en ripple effects mapping (REM) methodes (Chazdon et al. 2017). De methode kan worden ingezet met bewoners en met professionals die bij het project betrokken zijn geweest.

Rimpelingen model

Met het model van rimpelingen wordt er op drie niveaus naar de impact van de verschillende acties gekeken. De focus groep begint met een brainstorm, om duidelijk te krijgen welke acties er allemaal veranderingen teweeg hebben gebracht. Daarna worden deze acties en de veranderingen op het grote vel/kleedje met de 'rimpelingen' geplakt, passend bij de dimensies van sociale kwaliteit.

- In de binnenste cirkel wordt de **actie** beschreven die is uitgevoerd (de steen die in het water wordt gegooid): wat voor concrete actie heeft er plaatsgevonden?
- In de eerste rimpeling wordt de **directe verandering** van de actie beschreven: wat veranderde er direct door deze actie?
- In de tweede rimpeling wordt de **indirecte verandering** beschreven: wat voor andere effecten had deze verandering, wie is er indirect gebaat bij deze verandering
- In de derde rimpeling wordt de **duurzame verandering** beschreven: wat is er blijvend veranderd? Wat is er veranderd op systeem niveau?
- Bij elke rimpeling wordt ook de vraag gesteld: bij welke dimensie van sociale kwaliteit hoort deze verandering?

Versimpeling: het is simpeler om de rimpelingen op 2 niveaus in kaart te brengen. Rimpeling 1: directe verandering, rimpeling 2: duurzame verandering.

Model sociale kwaliteit

Om te zorgen dat er informatie wordt verzameld over verschillende aspecten van leefbaarheid in de buurt, wordt het model van sociale kwaliteit (Verharen, 2017) gebruikt. Het model van

sociale kwaliteit brengt de kwaliteit van leven van gemeenschappen in beeld, die invloed heeft op de kwaliteit van leven van individuen. Het model van sociale kwaliteit kijkt naar vier dimensies: sociale empowerment, sociale inclusie, sociale cohesie, en sociaaleconomische zekerheid. Door het model van sociale kwaliteit te gebruiken krijgen we inzicht op welke aspecten van leefbaarheid in de buurt de veranderingen hebben plaatsgevonden.

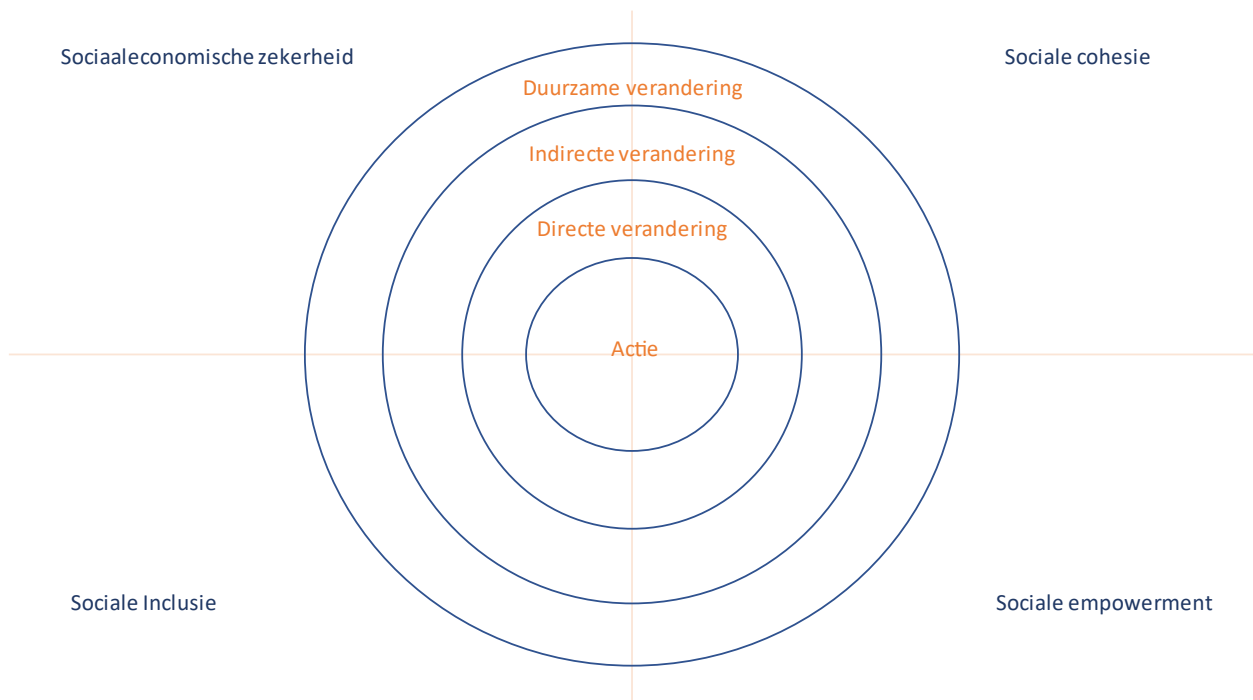
Rol van de facilitator

De facilitator van de werkvorm begeleid het proces, zorgt dat duidelijk is wat de verschillende dimensies van sociale kwaliteit betekenen en wat het verschil is tussen directe, indirecte, en duurzame veranderingen. Tijdens het proces geeft de facilitator structuur aan de werkvorm, houdt de tijd in de gaten en zorgt dat er voldoende wordt doorgevraagd om de discussie op gang te houden.

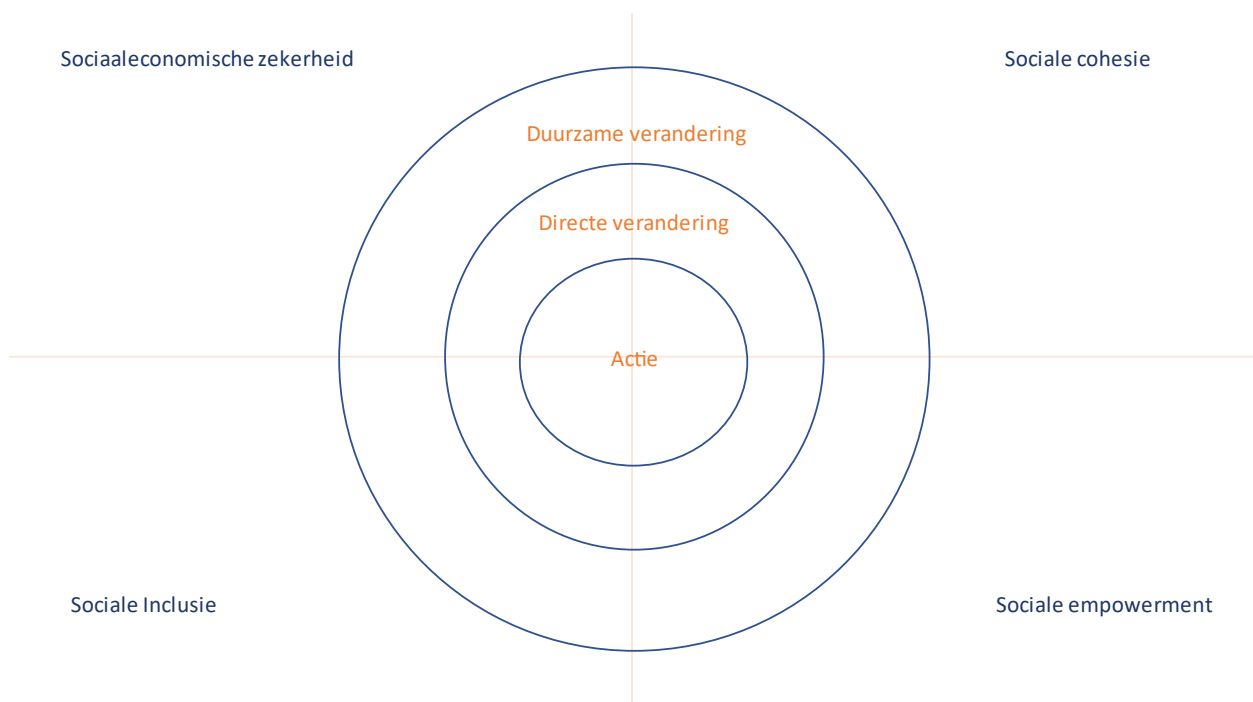
Verwerken van de resultaten

Om de resultaten te verwerken is het belangrijk om de focus groep op te nemen (met toestemming van de deelnemers) of om notuleren tijdens de focus groep. De notulen/uitgeschreven opnames kunnen dan samen met het kledje het uitgangspunt vormen voor de analyse. Doordat de veranderingen al geordend zijn op de verschillende niveaus van impact en op de dimensies van de sociale kwaliteit, kan dit als uitgangspunt worden gebruikt. Quotes en uitspraken die in de discussie naar voren zijn gekomen kunnen worden toegevoegd om meer betekenis te geven aan de veranderingen die zijn gesignaleerd.

Voorbeelden van rimpelingen

3 Rimpelingen en het raster van sociale kwaliteit

2 rimpelingen en het raster van sociale kwaliteit

Chazdon, S., Emery, M., Hansen, D., Higgins, L., & Sero, R. (2017). A field guide to Ripple Effects Mapping. University of Minnesota Libraries Publishing

Washington state university: <https://naaee.org/sites/default/files/rem.complete.pdf>

Buurbaanbureau, Jansen 2021

Verharen, L. (2017). *Being there. Samenwerken aan het versterken van sociale kwaliteit.*

Voorbeeld draaiboek:

Vorbereiding:

- Locatie (in de wijk) organiseren
- Kleedje klaarmaken (rimpelingen en sociale kwaliteit) + stiften, post-its etc.
- Informatiebrief met uitnodiging voor deelnemers
- Toestemmingsbrief laten ondertekenen door deelnemers

Welkom koffie en thee (5 minuten)

Introductie + introductie onderzoek (15 minuten)

- Wie is wie?
- Introductie van de evaluatie
- Doel van vandaag: perspectief op de effecten van de activiteiten in kaart brengen - Einde van de dag weten we: Wat werkt volgens jullie? (positieve veranderingen op de korte, middellange en lange termijn)
- Uitleg van de werkvorm: brainstorm, sociale kwaliteit en rimpelingen, kleedje invullen met rimpelingen, nabespreken

Brainstorm (20 minuten)

- Voorbeeld van een actie en verandering op drie niveaus
- Vraag de groep "Kennen jullie ook voorbeelden?"
- In tweetallen bedenken + schrijf op post-its:
 - Wat zijn specifieke activiteiten die veranderingen teweeg hebben gebracht?
 - Wat is er op de verschillende niveaus veranderd: wat is de impact voor bewoners en/of voor de hele wijk?

Uitleg sociale kwaliteit & rimpelingen (10 minuten)

- Uitleg sociale kwaliteit: de 4 dimensies
- Kijk hoe dat past bij jullie post-its: organiseer jullie post-its volgens de dimensies

- Kies de belangrijkste post-its uit (het gaat om de voorbeelden die jullie passend en belangrijk vinden, niet om een overzicht te krijgen van alles)
- Uitleg rimpelingen: wat is de specifieke activiteit, wat is het directe effect, wat gebeurt er daarna (indirecte verandering), en wat zie je na lange tijd nog steeds als positieve impact

Start werken met kleedje (45 minuten)

Taak van begeleiders: motiveer iedereen om veel op te schrijven

- Kleedje in het midden van de tafel, iedere deelnemer krijgt post-its en mag het kleedje beplakken met ideeën, binnen de 4 dimensies (er is ook een blad met 'parkeren', waar ideeën op kunnen die niet bij positieve impact passen maar wel worden genoemd; over wat bijvoorbeeld niet heeft gewerkt) → begin met 'de belangrijkste' post-its, als er nog meer tijd is en je hebt nog meer ideeën plak/schrijf die dan ook op!
- Als dingen direct impact op elkaar hebben kan er een pijl worden getekend tussen de rimpelingen.

Nabespreken kleedje (30 minuten)

- Wat is er opgeschreven en waarom?; Wat valt op (bijvoorbeeld verdeling over dimensies)?
- "Wat is volgens jou de belangrijkste verandering op de kaart? Waarom?"

Afsluiting (5-10 minuten)

- Bedankt iedereen
- Uitleg over terugkoppeling; heb jij nog ideeën? Laat het ons dan weten!